

INFORMACIJA O TRENUTNOM STATUSU USAGLAŠAVANJA NACRTA ZAKONA O RADU SA RELEVANTNIM DIREKTIVAMA EVROPSKE UNIJE

Zakon o radu nalazi se u završnoj fazi izrade, a o toku njegove finalizacije Ministarstvo rada i socijalnog staranja je u više navrata upoznavalo Vladu. Međutim, sama završnica uslovljena je usklađivanjem sa odredbama o diskriminaciji, koje se već jednim dijelom nalaze u Zakonu o zabrani diskriminacije kao opšem zakonu koji uređuje ovu oblast.

Počev od 18. marta 2019. godine, kada je održan prvi tehnički sastanak predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja i Evropske komisije u Briselu, istaknut je problem usaglašavanja odredbi iz oblasti diskriminacije. Tom prilikom ukazano je da Zakon o zabrani diskriminacije nije u potpunosti usklađen sa relevantnim direktivama i da se te odredbe moraju naći u crnogorskom zakonodavstvu, odnosno vidjeti u tabelama uskladenosti. U pitanju su sljedeće direktive:

- **DIREKTIVA EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA 2006/54/EZ od 5. jula 2006. godine o sprovođenju načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada (preoblikovana);**
- **DIREKTIVA SAVJETA 2000/43/EZ od 29. juna 2000. godine o sprovođenju načela jednakog postupanja prema licima bez obzira na njihovo rasno ili etničko porijeklo;**

Tokom sastanka dogovoreno je da nam EK uputi pismo (pismo u prilogu) u kojem će jasno naznačiti koje je odredbe potrebno usaglasiti. U pismu koje smo dobili u aprilu 2019. godine, navedene su sljedeće odredbe koje je potrebno transponovati, i to:

- definicija diskriminacije (neposredna i posredna);
- zabrana diskriminacije u odnosu na profesionalne sisteme socijalnog osiguranja;
- stručno osposobljavanje (treninzi);
- teret dokazivanja;
- članstvo u organizacijama zaposlenih i poslodavaca;
- kompenzacija;
- tijelo odnosno organ za ravnopravnost;
- kompatibilnost sa direktivama o "internim pravilima preduzeća ili pravilima koja regulišu nezavisna zanimanja i profesije organizacijama radnika i poslodavaca ili bilo kojim drugim aranžmanima"
- pitanja koja se odnose na zaštitu od viktimizacije i kažnjavanja;
- kaznene odredbe Zakona o zabrani diskriminacije i obaveza širenja informacija.

U cilju rješavanja ovog pitanja, a zbog navoda iz pisma EK organizovan je sastanak sa predstavnicima Ministarstva za ljudska i manjiska prava, na kojem su diskutovane sugestije dobijene od strane EK, a koje se tiču pitanja diskriminacije. U vezi sa tim 6. maja upućeno je pismo EK, sa pojašnjenjima u vezi navedenih komentara. Evropska komisija nas je u julu mjesecu obavijestila da data pojašnjenja nijesu dovoljna i ponovo ukazala da Zakon o zabrani diskriminacije nije usklađen sa **direktivama 2006/54 i 2000/43.**

Dodatno, u avgustu mjesecu, Ministarstvu rada je stiglo pismo od g-dina Gordona Purvisa iz Direktorata za susjedstvo Evropske komisije, u kojem nas informiše da je potrebno da se u

Nacrtu Zakona o radu ugradi odredba kojom će se definisati „teret dokazivanja“, kao i da se istovremeno započne sa procesom usklađivanja Zakona o zabrani diskriminacije. (pismo u prilogu)

Na inicijativu ministra rada i socijalnog staranja, a zbog otvorenog pitanja usklađivanja odredbi o diskriminaciji, održan je sastanak sa glavnim pregovaračem, ministrom za ljudska i manjinska prava i saradnicima, na kojem se diskutovalo o otvorenim pitanjima iz upućenog pisma EK i pokušalo naći rješenje u vezi sa transponovanjem relevantnih direktiva. Tom prilikom dogovoreno je da se pripremi odgovor Evropskoj komisiji, kojim ćemo ih obavijestiti da ćemo krenuti sa usklađivanjem direktiva u najkraćem mogućem roku. Dana 6. Septembra, upućeno je pismo od strane glavnog pregovarača g-dinu Tomasu Hajglatneru kojim ga obavještavamo da ćemo otpočeti sa usklađivanjem direktiva iz oblasti diskriminacije. (prilog pismo)

Uoči održavanja Pododbora za ljudske resurse, inovacije, informaciono društvo i socijalnu politiku 1. i 2. oktobra u Briselu, a na kojem su učestvovali i predstavnici Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Evropska komisija je predložila održavanje tehničkog sastanka kako bi se sa relevantnim direktoratom i na licu mjesta upoznali sa očekivanjima Komisije, a u vezi usklađivanja pitanja diskriminacije. Tehničkom sastanku, koji je održan 3. oktobra prisustvovali su predstavnici Direktorata za susjedsku politiku, Direktorata za pravdu i Direktorata za zapošljavanje Evropske komisije.

Na sastanku predstavnici Evropske komisije istakli su da je odredba koja se tiče tereta dokazivanja, a koju je Ministarstvo rada i socijalnog staranja ugradilo u tekst Nacrta Zakona o radu u potpunosti usaglašena sa relevantnim direktivama i da je kao takvu treba unijeti u Zakon o zabrani diskriminacije. Međutim, Komisija je istakla da je i pored toga što je odredba koja se odnosi na teret dokazivanja usaglašena, ostalo još neriješenih odredbi iz oblasti diskriminacije, a koje je potrebno uskladiti.

Kako bi osigurali dobijanje pozitivnog mišljenja na Nacrt Zakona o radu, tokom sastanka, Ministarstvo rada i socijalnog staranja je prihvatilo da u Nacrt Zakona o radu definiše zabranu diskriminacije u odnosu na profesionalne sisteme socijalnog osiguranja sa odloženom primjenom (iako takvi sistemi još uvijek ne postoje u crnogorskom zakonodavstvu) i dodatno ugradi odredbe koje će zabraniti diskriminaciju u pogledu stručnog osposobljavanja (treninzi) i u odnosu na članstvo u organizacijama zaposlenih i poslodavaca.

U nastavku se intenzivno radilo na unošenju pomenutih odredbi u Nacrt Zakona o radu i u prateće tabele usklađenosti, te su isti i upućeni Evropskoj komisiji na ocjenu 11. oktobra 2019. godine.

Iako smo tokom tehničkog sastanka u Briselu dobili uvjeravanja od strane Evropske komisije da ćemo dobiti pozitivno mišljenje na Nacrt Zakona o radu, nakon unošenja gore pomenutih odredbi, to se ipak nije dogodilo.

Naime, 25. oktobra 2019. godine dobili smo pismo od Gordona Purvisa (pismo u prilogu) da postoji još osam otvorenih pitanja koje je potrebno uskladiti. Više nego jasna poruka je da se

tri pitanja odnose na Nacrt Zakon o radu, a da se preostalih pet tiču pitanja diskriminacije.

Ponovo smo pristupili izmjenama i u Zakon unijeli tri preostale odredbe, popunili tabele uskladenosti i Zakon ponovo poslali EK 31.10.2019. godine. Preostalih pet sugestija iz oblasti diskriminacije nijesmo unijeli u Zakon, jer Zakon o radu ne može regulisati sva pitanja iz oblasti diskriminacije. U Nacrtu Zakona o radu već se nalazi 11 odredbi koje se tiču diskriminacije, i to:

1. Zabrana diskriminacije,
2. Neposredna i posredna diskriminacija,
3. Diskriminacija po više osnova,
4. Uznemiravanje i seksuslno uznemiravanje,
5. Zabrana diskriminacije u odnosu na stručno osposobljavanje,
6. Zabrana diskriminacije u odnosu na članstvo u organizacijama zaposlenih i poslodavaca,
7. Zabrana diskriminacije u odnosu na profesionalne sisteme socijalnog osiguranja,
8. Zlostavljanje na radnom mjestu,
9. Posebne mjere,
10. Zaštita pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova i nadležnim sudom (zaštita od raznih vidova diskriminacije)
11. Teret dokazivanja,

što nije praksa zemalja regiona (Hrvatska), u čijem se Zakonu o radu nalazi samo upućujuća norma kojim zakonom se ta pitanja uređuju, osim odredbe koja definiše teret dokazivanja.

Imajući u vidu da se u Nacrtu zakona o radu već nalazi dovoljno odredbi iz oblasti diskriminacije, a da je pitanje diskriminacije šire i definiše se posebnim zakonom, kakav je Zakon o zabrani diskriminacije, predlažemo da Vlada usvoji sljedeći zaključak :

- Zadužuje se Ministarstvo za ljudska i manjinska prava da do kraja godine započne sa procesom izmjena i dopuna Zakona o zabrani diskriminacije, a na osnovu komentara pristiglih od strane EK 25.10.2019.